

Recensie: Carmen ★★★★1/2****1/2

Stadsschouwburg Antwerpen
zaterdag 15 september 2018

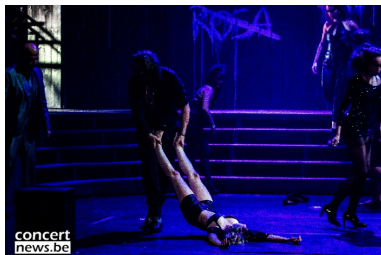

foto © Hugo Segers

Recensie:

De beste versie van Georges Bizets opera Carmen uit 1875 naar de novelle van Prosper Mérimée en een libretto van Henri Meilhac en Ludovic Halévy in die 19 jaar dat we operavoorstellingen in ons land zien. Dat levert regisseur Frank Van Laecke af in de Stadsschouwburg van Antwerpen. Van Laecke maakte er ondertussen zijn handelsmerk van om in zijn operaproducties te gaan voor uitgepuurde versies. Daardoor komt de focus op de actie te liggen, op het spel en komt de emotionele laag van het werk meer dan ooit bloot te liggen. Lang geleden overigens dat we een operacast nog zo sterk en geloofwaardig zagen acteren naast de straffe vocale prestaties die afgeleverd worden. Het humane is ook een rode draad doorheen Van Laeckes werk. In deze Carmen stelt ie mensenhandel (het rauwe, gewelddadige gedrag van pooiers), drugs- en wapenhandel aan de kaak in een donkere en directe in your face encenering. Een gewelddadige en vrouwonvriendelijke omgeving ook waar mensenhandelaars Remendado (Hans Peter Janssens als gewetenloze pooier) en Dancaire (Fabrice Pillet als gewiekste pooier) hun macht op die vrouwen ronduit misbruiken. Na een erg beladen week waarin het Metoo-debat in de cultuursector opnieuw stevig woedt, kwam deze productie, hoewel het een adaptatie naar het theater is van de originele zomeropera uit 2015 in Alden Biesen, er op het juiste moment.

De stoere stierenvechter Escamillo (Marco Moncloa), de temperamentvolle korporaal Don José (Aljaz Farazin met een stemtimbre dat je niet meteen verwacht voor deze rol en in de hoogte soms wat nipt aanvoelt) en Zuniga (Albrech Pöhl) zijn allemaal verliefd op Carmen (een erg complete Ahlima Mhamadi die zowel indruk maakt in haar acteren â€ die sensualiteit in haar benen- en voetenspel, en het spelen met haar rok! - als in haar zingen). Die laatste kiest voor de toreador, wat niet naar de zin is van de jalouse Don José die dan ook de confrontatie aangaat met zijn rivaal. Eerder weet ie zijn overste Zuniga uit te schakelen.

Escamillo lijkt het duel te gaan verliezen tot Carmen tussenbeide komt en Don José weet te ontwapenen. Micaëla (ijzersterk neergezet door de Belgische Hanne Roos) komt Don José halen omdat zijn moeder op sterven ligt. Daardoor weet ze even de lont uit het kruitvat van het conflict te halen. Maar niet voor lang. Verblind door jaloezie zal de korporaal Carmen doodsteken op het moment dat Escamillo als stierenvechter triomfeert. Remendado en Dancaire gaan in hun zoektocht naar geld steeds verder, en boren ondertussen ook de kinderprostitutiemarkt aan.

Drie doden kent deze Carmen dus: Zuniga, Carmen en een prostituee die sterft aan een overdosis. Met stip is die drugsscène waarvoor choreografe Véronique Lenaers tekende een van de strafste en hardste momenten uit deze voorstelling. De jonge meisjes zien we trippen, happy wezen en rondhuppelen, anderen beginnen te trillen, in elkaar stuiken (in foetushouding), hebben een bad trip, en eentje sterft plotseling. Zij wordt door Remendado bij de hielen genomen en over de podiumvloer gesleurd om finaal in het linkerluik gedumpt te worden als een stuk slachtafval. Ook de andere massascènes waarbij nieuwe ladingen (angstige) meisjes gekeurd worden, hun valiezen op een hoop gegooid, hardhandig bij hun haren getrokken worden en in ondergoed gezet worden door Janssens en Pillet zijn opmerkelijk hard, realistisch en direct.

Carmen is goed voor meer dan zestig man op het podium en een erg goed live

orkest (het Music Hall Classical Orchestra and Chorus) onder de muzikale leiding van Daniel Lipton. Naast de hits 'Habanera: L'amour est un oiseau rebelle' en 'Toreador Song' stippen we een erg doorleefd 'Parle-moi de ma mère' dat Hanne Roos met heerlijke vibrato zingt naast haar versie 'C'est les contrabandiers le refuge ordinaire' aan. Qua samenzang is het kwintet 'Nous avons en tête une affaire!' tussen Valérie Vervoort, Zofia Hanna, Hans Peter Janssens, Fabrice Pillet, en Ahlima Mhahmadi een pareltje. Philippe Miesch kiest voor een sober maar erg functioneel houten decor met in wit de naam van Carmen centraal. Andere namen als Pílar, Rosa, Inès, Maria, Dolorès zijn doorstreept en bij aanvang is zo al duidelijk dat Carmens naam ook de volgende is die ooit doorstreept zal worden. Sterk is het eindbeeld met de rozen. Bij het stierenvechten schenkt het publiek genade aan de stier en de vrijheid door met witte zakdoeken te wuiven en te joelen. De toreador mag het dier dan niet de genadeslag toebrengen. Die eer valt Carmen niet te beurt. Haar rozen zijn dan ook wit, en het publiek massaal aanwezig bij een gevecht tussen mens en dier!

< Bert Hertogs >

Carmen speelt nog op 16 september 2018 om 15 u. in de Stadsschouwburg te Antwerpen, op 22 september 2018 om 20 u. in het Concertgebouw te Brugge, en op 23 september 2018 om 15 u. in Capitole Gent.